

Kadernota 2024

Versie: Vastgesteld door Raad

20 Juli 2023

Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen directeur / Gemeentesecretaris : G.T. Wildeman

Rechtmatigheid

In april 2023 is de geactualiseerde 'Financiële verordening 2023 gemeente Diemen' vastgesteld. Nieuw in deze verordening is dat vanaf 2023 het college verantwoording aflegt over de rechtmatigheid. In de verordening wordt naar de paragraaf bedrijfsvoering verwezen voor het vastleggen van de uitgangspunten en rapportagegrenzen voor de verantwoording.

Rapportagegrenzen

In de financiële verordening is vastgelegd dat de raad in de kadernota de rapportagetoleranties en -grenzen vast legt. In deze paragraaf vindt u alleen de rapportering terug. De daadwerkelijke 'Rechtmatigheidsverantwoording' wordt als aparte bijlage opgenomen. Een voorbeeld is bij deze paragraaf toegevoegd.

Bij de verantwoording maken we onderscheid in fouten en onzekerheden. Voor beiden wordt dezelfde verantwoordings- en rapporteringsgrens vastgesteld. De argumenten hiervoor zijn:

1. één grens voor fouten en onzekerheden gezamenlijk is eenvoudiger en begrijpelijker voor de gebruikers;
2. één grens voor fouten en onzekerheden gezamenlijk sluit beter aan bij wat internationaal gebruikelijk is;
3. In de publieke sector is voor de meeste sectoren het onderscheid tussen fouten en onzekerheden al komen te vervallen;
4. Buiten de publieke sector bestaat er geen onderscheid tussen fouten en onzekerheden.

De grenzen liggen vast in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado). Vanuit een consultatie met Minister H.G.J. Bruins Slot van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is het voornemen het Bado aan te passen op de nieuwe situatie. Voorstel is de percentages als volgt aan te passen:

% van de lasten ¹	Goedkeurend	Met beperking	Onthouding / afkeuring
Fouten en onzekerheden	< 2%	2% - 4%	> 4%

Advies is om de *verantwoordingsgrens op 2%* van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) vast te stellen conform bovenstaand voorstel.

Advies is om de *rapportagegrens op € 100.000* vast te stellen.

De komende jaren zullen uitwijzen of bijstelling van deze grenzen nodig is. Vandaar ook de keuze om deze percentages jaarlijks in de kadernota vast te stellen. Voorstel is deze grenzen ook voor 2023 vast te laten stellen.

Uitgangspunten rechtmatigheidsverantwoording

Bij de verantwoording over rechtmatigheid wordt gekeken naar negen criteria. Het college legt verantwoording af over alle negen criteria in de jaarrekening². De eerste zes criteria zijn niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze betreffen verantwoording met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid. Ze komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. Dit zijn

¹ Dit betreft het percentage van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves).

² Zie Commissie BBV, Kadernota rechtmatigheid 2023 (blz. 9 e.v. voor de criteria en bijbehorende toelichting)

het calculatiecriterium, valuteringscriterium, adresseringscriterium, volledigheidscriterium, aanvaardbaarheidscriterium en leveringscriterium.

Daarnaast is er een aantal criteria waarbij de verantwoording specifiek gaat over rechtmatigheid. Deze komen wel tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording:

- begrotingscriterium: de financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting;
- voorwaardencriterium: voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd, zoals subsidievoorwaarden;
- misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: er vindt een toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats, met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

In de artikelen 10, 11 en 12 van de financiële verordening zijn de afspraken over deze criteria vastgelegd.

Voorbeeld modelverantwoording (verplicht)

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders³.

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op <datum> vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt <x>% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € <x>.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties <niet> rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen⁴:

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

³ In deze tekst wordt gesproken over college van burgemeester en wethouders, maar deze geldt ook voor gedeputeerde staten van de provincie en het (dagelijks) bestuur van waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Daar waar gemeente staat, dient ook provincie, waterschappen of gemeenschappelijke regeling gelezen te worden.

⁴ De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door de raad gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen de raad en het college kunnen afwijkingen die lager zijn dan de verantwoordingsgrens in de paragraaf Bedrijfsvoering worden vermeld.

Wet Open Overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden.

Doel van de wet

De Woo beoogt een transparante en actief openbaar makende overheid. Met dit doel kan het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter worden gediend. De Woo kent daarom de verplichting voor overheden om bepaalde categorieën informatie uit eigen beweging openbaar te maken. Om actieve openbaarmaking structureel en duurzaam te kunnen organiseren is het tevens van belang dat de informatiehuishouding van overheden op orde is. De Woo bevat een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden en schrijft maatregelen voor om digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken

Wat betekent dit?

Dat betekent onder andere dat sinds 1 mei 2022:

- er één of meer contactpersonen zijn aangewezen bij wie burgers terecht kunnen met vragen over de beschikbaarheid van overheidsinformatie. De allround juridisch adviseurs van team JZ zijn aangewezen als contactpersonen Woo. De bedoeling is daarnaast dat er een contactpersoon Woo wordt aangewezen waarlangs bewoners, bezoekers en bedrijven het contact hebben met de gemeenten.
- er kortere beslistermijnen gelden voor het afhandelen van Woo-verzoeken (4 weken, met verlenging van 2 weken);
- Wob-verzoeken die vóór 1 mei zijn ingediend en waar nog geen besluit op is genomen, afgehandeld dienen te worden volgens de Woo;

Daarnaast geldt een inspanningsverplichting om informatie over beleid actief openbaar te maken (actieve openbaarmakingsverplichting). Deze laatste verplichting geldt nu nog niet maar wordt stapsgewijs ingevoerd. Hier worden momenteel de voorbereidingen voor getroffen.

Verantwoording over uitvoering van de Woo

Openbaarheidsparagraaf

De Woo bepaalt in artikel 3.5 dat bestuursorganen jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de verantwoording verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Bestuursorganen gaan in de openbaarheidsparagraaf in op de beleidsvoornemens (c.q. behaalde resultaten) met betrekking tot de actieve en passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding. Modellen voor de openbaarheidsparagraaf voor de rijksoverheid zijn inmiddels opgenomen in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV)⁶. In de loop van 2022 zal ook in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten een bepaling over de openbaarheidsparagraaf worden opgenomen.

Dit betekent dat voortaan een paragraaf openbaarheid in de jaarrekening en in de begroting worden opgenomen. Met de informatie in deze paragraaf is alvast een eerste aanzet gegeven voor de paragraaf openbaarheid. Deze wordt de komende jaren verder doorontwikkeld. In eerste instantie zullen we ons richten op kengetallen over de aantallen Woo-verzoeken en de doorlooptijd van de afhandeling. Bij het opstellen van deze kadernota